

22.2.2022

Sosiaali- ja terveystoimialan yksikölle

SOSIAALIHUOLLON TUKIPALVELUISTA PERITTÄVÄT ASIAKASMAKSUT

Voimassa	14.3.2022 - 13.3.2032
Korvaa	Sosiaalihuollon tukipalveluista perittävät asiakasmaksut PYSY146, 22.6.2021
Luokka	Talous
Asiasanat	tukipalvelut, asiakasmaksut

Sisällys

1. Palveluiden määrittely.....	2
1.1 Tukipalvelut.....	2
1.2 Tukipalvelun ja varsinaisen palvelun erottaminen toisistaan	2
2. Asiakasmaksun määrittämisen periaatteet	4
2.1 Turvapalvelu eli turvapuhelin	5
2.2. Siivous	5
2.3. Kylvetyspalvelu eli saunotus	6
2.4. Ateria- ja kauppapalvelu	6
2.5 läkkäiden päivätoiminta	7
3. Palveluiden keskeytykset ja niiden vaikutukset	7
4. Asiakasmaksun alentaminen ja perimättä jättäminen.....	7
5. Viitteet.....	8
6. Liitteet	9

22.2.2022

1. Palveluiden määrittely

1.1 Tukipalvelut

Tukipalvelut ovat usein ensimmäisiä palveluja, joita asiakas tarvitsee kotona asumisensa tueksi. Asiakkaalla ei välttämättä ole muun säännöllisen hoidon tai huolenpidon tarvetta, mutta tukipalvelun avulla hän voi jatkaa kotona asumista. Tukipalveluita voidaan antaa myös palveluasumispaikkoihin erikseen.

Tukipalveluja ovat ateria-, vaatehuolto-, peseytymis-, siivous- ja turvapalvelut, osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut sekä muut vastaavat palvelut.

Sosiaalihuollon tukipalveluista saa periä erillisen asiakasmaksun silloin, kun tukipalvelut on kirjattu asiakassuunnitelmaan tai vastaavaan, ja ne on myönnetty seuraavien pykälien perusteella (Asiakasmaksulaki 10 h §):

- sosiaalihuoltolain 19 §:n 3 momentin perusteella
- sosiaalihuoltolain 21 §:n 4 momentin perusteella annettu palveluasuminen, johon kuuluu erilliset hoivan ja huolenpidon ulkopuoliset tukipalvelut
- sosiaalihuoltolain 14 §:n 1 momentin 14 kohdan nojalla muuna sosiaalipalveluna annettu palvelu.

Lisäksi tukipalvelut tulee olla kirjattuna asiakassuunnitelmaan, jotta tukipalvelusta saa periä erillisen maksun.

Helsingin kaupungilla tukipalvelut kirjataan pääsääntöisesti asiakassuunnitelmaan. Kotihoidon asiakkaille tukipalvelut kirjataan sekä iäkkäiden asiakassuunnitelmaan sekä kotihoidon hoito- ja palvelusuunnitelmaan.

Asiakasmaksulaissa (10 h §) asiakassuunnitelmalla voidaan tarkoittaa seuraavia asiakassuunnitelmia:

- sosiaalihuoltolain 39 §:ssä,
- sosiaalihuollon asiakaslain 7 §:ssä, (palvelu- ja hoitosuunnitelma)
- potilaslain 4 a §:ssä, (tutkimusta, hoitoa tai lääkinällistä kuntoutusta koskeva suunnitelma)
- vanhuspalvelulain 16 §:ssä (palvelusuunnitelma)
- lastensuojelulain 30 §:ssä tarkoitettua asiakirjaa (asiakassuunnitelma)
- sekä muualla laissa tarkoitettua vastaavaa asiakirjaa.

22.2.2022

1.2 Tukipalvelun ja varsinaisen palvelun erottaminen toisistaan

Tukipalveluista tai asumispalveluihin liittyvistä tukipalveluista ei saa periä erillistä maksua silloin, kun ne sisältyvät annetun palvelun varsinaiseen hoivaan ja huolenpitoon. Asiakkaan varsinaiseen kotihoitoon tai asumispalveluun sisältyy tukipalvelujen elementtejä, minkä vuoksi on tärkeää erottaa varsinainen palvelu ja tukipalvelu toisistaan.

Pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta ei saa periä erillisiä tukipalvelumaksuja (AML 10 h § 2 mom.).

Palvelu	Milloin palvelu on tukipalvelua?	Milloin palvelu kuuluu varsinaiseen palveluun?
Vaatehuolto, kylvytys, saunotus tai muu toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta	Palvelu tapahtuu muualla kuin asiakkaan kotona tai asumisyksikön tiloissa.	Palvelu tapahtuu asiakkaan kotona tai asumisyksikön tiloissa.
Siivous	Siivous on normaalia suurempaa siivousta.	Siivous on tavanomaista kodin päivittäisestä siistimisestä huolehtimista kotikäynnin yhteydessä tai asumisyksikön asunnon sisällä.
Sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut	Asiakas käy esimerkiksi päivätoiminnassa kodin tai yksikön tilojen ulkopuolella.	Palvelu tapahtuu asiakkaan asuessa asumisyksikössä.
Ateriat	Aterioita voidaan tarjota tukipalveluna, mikäli ne eivät kuulu palveluun. Esim. palveluasumisessa aterioista peritään erillinen kiinteä maksu, joka näkyy asiakkaan asiakasmaksupäätöksessä.	Pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa laitoshoidossa, pitkäaikaisessa perhehoidossa.
Turvapalvelut (turvapuhelin)	Turvapalveluita voidaan tarjota asiakkaan kotiin.	Pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa laitoshoidossa, pitkäaikaisessa perhehoidossa.

22.2.2022

Akuuttilääkevarasto, lääkeautomaatti, lääkkeiden annosjakelu palvelu	Ei ole tukipalvelu.	Yhteisestä asumisyksikön lääkevarastosta toteutettu lääkehoito kuuluu varsinaiseen palveluun. Lääkeautomaatti kuuluu palveluun (on maksuton). Lääkkeiden annosjakeluun käytetty aika lasketaan kotihoidon palvelutunteihin.
Asiointipalvelut	Asiointipalveluiden tarve on tilapäistä ja satunnaista.	Asiointipalveluiden tarve on säännöllistä ja ennakoitavaa.
Kauppapalvelu (Helsingissä ateria- ja kauppapalvelu ovat samaa palvelua)	Asiakkaalle voidaan myöntää erillistä kauppapalvelua.	Jos kauppapalvelu kuuluu palveluun.

Taulukko 1. Esimerkkejä tukipalvelun ja varsinaisen palvelun erottamisesta.

Esimerkiksi normaalia suuremmasta siivouksesta voidaan periä erillinen kohtuullinen maksu. Jos kodin siistiminen on tavanomaista kodin päivittäisestä siisteydestä huolehtimista tavanomaisen kotikäynnin yhteydessä tai asumisyksikön asunnon sisällä, se sisältyy huolenpitoon ja oltava näin osa kuukausittaista asiakasmaksua.

Asiointipalvelujen tulisi sisältyä kuukausittaiseen asiakasmaksuun, jos asiointipalvelun tarve on säännöllistä ja ennakoitavaa. Jos taas asiointipalvelun tarve on tilapäistä tai satunnaista, palvelusta saisi periä erillisen 10 h §:n mukaisen kohtuullisen maksun. Helsingin kaupunki ei ole perinyt asiointipalveluista erillistä tukipalvelumaksua.

2. Asiakasmaksun määrittämisen periaatteet

Tukipalvelun asiakasmaksua sääntelee sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 1 §, 2 § ja 10 h §.

Tukipalvelusta perittävä asiakasmaksu tulee olla:

- Kohtuullinen,
- Asiakkaalla pitää olla tosiasiallinen mahdollisuus käyttää palvelua,

22.2.2022

- Asiaksmaksu ei saa ylittää tuotantokustannuksia,
- Asiaksmaksu saa olla enintään samansuuruinen kuin vastaavan palvelun hinta yksityisesti hankittuna.

Kaikista tukipalveluista tehdään palvelupäätös. Tulosidonnaisista tukipalveluista tehdään palvelupäätös, jonka yhteydessä on tulo- ja menolaskelma, jonka perusteella maksu määräytyy. Tukipalvelumaksun laskutus käynnistyy, kun palvelupäätös on tehty.

Rintamaveteraanit

- Rintamaveteraaneilta ja sotainvalideilta ei peritä kotihoidon tukipalveluista maksua.

Vammaiset henkilöt

- Henkilöllä, jolla on vammaispalvelulain mukainen palveluasumispäätös, ei peritä kotihoidon maksuja eikä tulosidonnaisia tukipalvelumaksuja.
- Henkilöltä, jolle sosiaali- ja terveystoimen sosiaalityöntekijä on tehnyt vammaispalvelulain mukaisen henkilökohtaista apua koskevan päätöksen, ei maksua peritä kotihoidosta. Maksu peritään kuitenkin kotihoidon tukipalveluista.

2.1 Turvapalvelu eli turvapuhelin

Turvapuhelimesta tehdään palvelupäätös. Turvapuhelimen antamisen bruttotulorajat, Palvelukeskus Helsingin yksityisesti hankitun turvapuhelimen ja hälytyskäytien asiakasmaksut löytyvät liitteestä 1.

Kaikkien Palvelukeskus Helsingiltä turvapuhelimen hankkineiden asiakkaiden tulot selvitetään palvelupäätöstä varten, eli myös itse maksavasta asiakkaasta tulee kotihoidon tukipalveluasiakas.

Turvapuhelimen lisäranneke on maksuton niille asiakkaille, joilla on pariskuntana/ perheenä yksi turvapuhelin, mutta kaksi ranneketta (yksi turvapuhelin+ranneke/ painike ja siihen liitetty toinen lisäranneke/lisäpainike).

Turvapuhelimen maksu peritään asiakkaalta myös lyhytaikaisen laitospalveluasumisen ajalta. Mikäli hoito jatkuu yli kolme kuukautta, tarkistetaan turvapuhelimen tarve.

Ovihälytys on maksuton kaikille, joilla on turvapuhelin, mikäli se on todettu tarpeelliseksi sosiaali- ja terveystoimen moniammatillisen arvioinnin perusteella.

GPS-paikannin on maksuton kaikille, mikäli se on todettu tarpeelliseksi sosiaali- ja terveystoimen moniammatillisen arvioinnin perusteella.

22.2.2022

2.2. Siivous

Siivouksesta tehdään palvelupäätös.

Siivoukseen annettavan palvelusetelin bruttotulorajat löytyvät liitteestä 2.

Palvelusetelin omavastuuosuus ei ole asiakasmaksu, ja sitä sääntelee laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä.

Tulosidonnainen siivous (ostopalvelusiivous) on vaihtoehtoinen tapa järjestää siivous asiakkaalle. Tällöin bruttotulorajat ovat samat kuin palvelusetelin myöntämisessä käytetyt, ja ne löytyvät myös liitteestä 2.

2.3. Kylvetyspalvelu eli saunotus

Saunotuksesta tehdään palvelupäätös. Saunotuksesta perittävät asiakasmaksut löytyvät liitteestä 3.

2.4. Ateria- ja kauppapalvelu

Ateria- ja kauppapalvelusta tehdään palvelupäätös. Ateria- ja kauppapalveluista perittävät asiakasmaksut löytyvät liitteestä 4.

Palvelukeskus Helsinki tarjoaa ateriapalvelua keskisen, itäisen, läntisen, lounaisen, pohjoisen ja koillisen kotihoidon asiakkaille.

- Kylmä ateria sisältää pääruoan, salaatin/täysmehun ja jälkiruoan. Erityisruokavalio huomioidaan.
- Ateriat toimitetaan asiakkaalle yksi tai kaksi kertaa viikossa.
- Tarvittaessa kuljettaja kuumentaa aterian toimituksen yhteydessä asiakkaan kotona.

Compass Group tarjoaa ateriapalvelua eteläisen ja kaakkoisen kotihoidon asiakkaat.

- Kylmä ateria sisältää pääruoan, salaatin/täysmehun/hedelmän ja jälkiruoan. Erityisruokavalio huomioidaan.
- Ateriat toimitetaan asiakkaalle yksi tai kaksi kertaa viikossa.

Menumat tarjoaa ateriapalvelua kaikille kotihoidon asiakkaille.

- Asiakkaalle toimitetaan kotiin pakastimen ja uunin yhdistelmä.
- Asiakkaalta peritään aterioiden lisäksi palvelumaksu, joka sisältää ateriatilaukset ja –toimitukset sekä laitevuokran ja –huollon.

22.2.2022

Kotipalvelu Mehiläinen tarjoaa kauppapalvelua kaikkien alueiden kotihoidon asiakkaille sekä palveluasumisen asiakkaille.

- Keräilyistä ja toimituksesta peritään maksu.
- Jos tilaus tehdään samana päivänä, peritään pikatilauksen lisähinta. Pikatilaus tulee kyseeseen silloin, kun asiakas kotiutuu sairaalasta tai on kyseessä uuden asiakkaan äkillinen tarve saada kauppapalvelu.
- Tuotteet laskutetaan tilausten ja voimassa olevan hinnaston mukaan.

Pitkäaikaisen palveluasumisen ja tuetun asumisen ateriamaksut

Asiakkaalta voidaan periä pitkäaikaisen palveluasumisen ja pitkäaikaisen tuetun asumisen päätöksen yhteydessä myös hänelle suunnitellut ateriapalvelujen maksut. Ateriapalvelusta ei tehdä erillistä päätöstä. Ateriamaksut löytyvät liitteestä 5.

Ateriamaksu peritään kokonaisuudessaan asiakkaalta, mutta mikäli asiakkaan tulot eivät riitä ateriamaksun maksamiseen, voi hän hakea asiakasmaksun alentamista ja perimättä jättämistä.

2.5 Iäkkäiden päivätoiminta

Iäkkäiden päivätoiminnasta tehdään palvelupäätös.

Päivätoimintaa järjestetään iäkkäille henkilöille sosiaalihuoltolain (1301/2014) 14 §:n ja 28 §:n perusteilla.

Iäkkäiden päivätoiminnasta perittävät asiakasmaksut löytyvät liitteestä 6.

3. Palveluiden keskeytykset ja niiden vaikutukset

Tukipalveluita eikä päivätoimintaa keskeytetä erikseen, sillä tukipalveluiden laskutus syntyy toteutuneista suorituksista.

Turvapalvelusta maksetaan kuukausittaista ja auttamiskäyntikohtaista maksua, jota ei voida keskeyttää, vaan se tulisi erikseen lopettaa.

Asiakkaan kotihoidon keskeytyksissä (sairaalaan/lomalle/LAH-jaksolle) turvapuhelimen turvaranneke/painike tai GPS paikannin jätetään kotiin.

Kotihoidon asiakkaiden osalta palvelut irtisanotaan, jos kotihoidon keskeytys jatkuu yli 3 kuukautta.

22.2.2022

4. Asiaksmaksun alentaminen ja perimättä jättäminen

Asiakkaalla on oikeus hakea asiakasmaksun alentamista ja perimättä jättämistä. Asiakkaan tulee hakea alentamista erikseen erillisellä alentamiseen ja perimättä jättämiseen tarkoitetulla lomakkeella tai vapaamuotoisesti. Maksun alentamisessa sovelletaan pysyväisohjetta asiakasmaksun alentamatta tai perimättä jättäminen PYSY072.

5. Viitteet

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 15.2.2022 § 26 Sosiaalihuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen indeksitarkistukset 1.4.2022 lukien ja sosiaalihuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen indeksitarkistamisesta päättämisen delegoiminen
Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 1.2.2022 § 17 Kauppapalvelun asiakasmaksut
Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 9.11.2021 § 260 Kotiateriapalveluiden asiakasmaksut
Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 5.11.2019 §252 Kauppapalvelujen hankinta
Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 28.2.2017 §65 Kotiaterioiden ateria-automaattipalvelujen subventiot
Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 17.5.2016 §114 Eteläisen ja kaakkoisen kotihoitoyksikön kotiaterioiden hankinnan periaatteista sekä hankintavaltuudesta päättäminen
Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 13.9.2016 §211 Kotihoidon asiakkaiden aterioiden subventiot
Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 22.11.2016 §282 Sosiaali- ja terveystoimiston kotiaterioiden ateria-automaattipalvelujen hankinnan periaatteista ja ehdoista sekä hankintavaltuudesta päättäminen
Sosiaali- ja terveystoimistolaki 30.12.2014/1301
Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystoimista 28.12.2012/980
Terveyslautakunnan päätös 2.12.2008 359 §, turvapuhelimista lisälaitteineen
Laki sosiaali- ja terveystoimiston asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812
Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/92
Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 912/92
Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 17.8.1992/785

22.2.2022

Lisätietoja:

Kehittämissuunnittelija

sosiaali- ja terveystoimialan
toimialajohtaja

hallintojohtaja

22.2.2022

6. Liitteet

Liite 1. Turvapuhelimen bruttotulorajat ja asiakasmaksut

Turvapuhelimen antamisen bruttotulorajat ovat 1.2.2018 alkaen:

- Yksin asuva henkilö sekä pariskunta saavat turvapuhelimen maksutta, jos henkilön/pariskunnan tulot ovat korkeintaan 1 138 euroa/kk.
- Yksin asuva, jonka tulot ovat 1 138,1–1 706 euroa/kk tai pariskunta, jonka tulot ovat 1 138,1–2 101 euroa/kk maksavat turvapuhelimesta 34,55 euroa/kk.

Palvelukeskus Helsingin yksityisesti hankittu/itse maksettu turvapuhelin maksaa 54 euroa/kk.

Hälytyskäynnit maksavat 40,00 euroa/kerta vain yksityisesti maksaville asiakkaille. Muilla asiakkailla hälytyskäynnit ovat maksuttomia.

Liite 2. Siivouksen bruttotulorajat

Siivoukseen annettavan palvelusetelin bruttotulorajat ovat 1.2.2018:

- Yksin asuva henkilö enintään 1 138 euroa/kk ja kahden hengen talous enintään 1 575 euroa/kk. Siivoukseen voidaan myöntää siivouksen tuntihinnan tai korkeintaan 24 euron suuruinen palveluseteli.
- Yksin asuva henkilö 1 138,1–1 422 euroa/kk ja kahden hengen talous 1 575,1–2 107 euroa/kk. Siivoukseen voidaan myöntää siivouksen tuntihinnan tai korkeintaan 21 euron suuruinen palveluseteli.

Tulosidonnainen siivous (ostopalvelusiivous) on vaihtoehtoinen tapa järjestää siivous asiakkaalle. Tällöin bruttotulorajat ovat samat kuin palvelusetelin myöntämisessä käytetyt.

- Henkilöiltä, joiden tulot ovat enintään 1 138 euroa/kk ja talouksilta, joiden tulot ovat enintään 1 575 euroa/kk, siivouksesta peritään 5,30 euroa/tunti.
- Henkilöiltä, joiden tulot ovat 1 138,1–1 422 euroa/kk ja talouksilta, joiden tulot ovat 1 575,1–2 107 euroa/kk, siivouksesta peritään 8,50 euroa/tunti.

Liite 3. Saunotuksen asiakasmaksut

Saunotuksesta peritään seuraavat asiakasmaksut (sosiaali- ja terveyslautakunta 15.2.2022 § 26):

- Saunotus ilman kuljetusta on 7,50 euroa/kerta.
- Saunotus kuljetuksella on 13,30 euroa/kerta. Kuljetusmaksuna peritään 2 x HSL:n aikuisten kahden vyöhykkeen kertalippu (vuoden 2021 HSL:n hinta 2,80e).

22.2.2022

Liite 4. Ateria- ja kauppapalveluiden asiakasmaksut

Menuumat Oy:n järjestämän kotiateriapalvelun asiakasmaksut ovat seuraavat:

Menuumat Oy:n palvelu	Asiakasmaksu
Pakastettu lounas	5,57 tai 4,99 euroa
Jälkiruoka	1,12 euroa
Palvelumaksu	2,35 euroa (vuorokausi)

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti (9.11.2021 § 260), että Compass Group Oy:n ja Palvelukeskus Helsingin järjestämän kotiateriapalvelun asiakasmaksut ovat 1.12.2021 alkaen:

Compass Group Oy:n palvelu	Asiakasmaksu
Ateriapaketti 1	5,49 euroa
Ateriapaketti 2	4,98 euroa
Kuljetus	7,21 euroa
Lisäkuljetusmaksu	7,21 euroa
Palvelukeskus Helsingin palvelu	
Ateriapaketti	5,49 euroa
Kuljetus	7,21 euroa
Oheispalvelut	2,00 euroa

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti (1.2.2022 § 17), että Mehiläisen järjestämän kauppapalvelun asiakasmaksut ovat 1.3.2022 alkaen:

Mehiläisen palvelu	Asiakasmaksu
Keräily ja toimitus	9,73 euroa
Lisähinta pikatilauksesta	9,72 euroa

Liite 5. Pitkäaikaisen palveluasumisen ja tuetun asumisen ateriamaksut

Pitkäaikaisen palveluasumisen ja pitkäaikaisen tuetun asumisen asiakkaalta peritään päätöksen yhteydessä myös hänelle suunnitellut ateriapalvelujen maksut. Ateriamaksut ovat seuraavat (sosiaali- ja terveyslautakunta 15.2.2022 § 26):

- Täysihoito 433,00 euroa kuukaudessa (aamupala, lounas, iltapäiväkahvi/välipala, päivällinen, iltapala).
- Puolihoito 324,80 euroa kuukaudessa (puolihoito sisältää puolet päivän aterioista, esim. aamupala, lounas, iltapäiväkahvi/välipala).

22.2.2022

Liite 6. Iäkkäiden päivätoiminnasta perittävät asiakasmaksut

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti (1.12.2020 § 233), että iäkkäiden päivätoimintamaksut ovat 1.4.2021 seuraavat:

Päivätoiminta 4h tai yli kuljetuksen kanssa	17,90 €/kerta
Päivätoiminta 4h tai yli ilman kuljetusta	12,30 €/kerta
Päivätoiminta alle 4h kuljetuksen kanssa	8,95 €/kerta
Päivätoiminta alle 4h ilman kuljetusta	6,05 €/kerta
Päivätoiminta omaishoidon lakisääteisenä vapaana	11,40 €/kerta

Iäkkäiden päivätoiminnan asiakasmaksu on kaupungin omana ja ostopalveluna järjestettävässä palvelussa 17,90 €/kerta.